

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#MİLLİ
TEKNOLOJİ
HAMLESİ

BEBKA
Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı

Gelenekten
Geleceğe
Akan Şehir
BURSA

NİLÜFER İLÇE RAPORU

bebka.org.tr

RAPORUN KAPSAMI

Bu rapor, kalkınma göstergelerinin ilçe düzeyinde takibi amacıyla Bursa ili Nilüfer ilçesine ilişkin doğal, sosyal ve ekonomik bileşenler yönünden değerlendirmeleri kapsamakta olup; ilçe, il ve bölge düzeyinde yürütülecek araştırma, analiz, strateji ve planlama çalışmalarına bütüncül bir kaynak oluşturması ve Ajans desteklerini yönlendirmesi amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda faaliyet gösteren Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanmıştır.

HAKLAR BEYANI

Bu rapor, yalnızca ilgililere genel rehberlik etmesi amacıyla hazırlanmıştır. Raporunda yer alan bilgi ve analizler raporun hazırlandığı zaman diliminde doğru ve güvenilir olduğuna inanılan kaynaklar ve bilgiler kullanılarak, yararlanıcıları yönlendirme ve bilgilendirme amaçlı olarak yazılmıştır. Raporundaki bilgilerin değerlendirilmesi ve kullanılması sorumluluğu, doğrudan veya dolaylı olarak, bu rapora dayanarak karar veren şahıs ve kurumlara aittir. Bu rapordaki bilgilere dayanarak bir eylemde bulunan, eylemde bulunmayan veya karar alan kimselere karşı Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı sorumlu tutulamaz.

Bu raporun tüm hakları Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansına aittir. Raporunda yer alan görseller ile bilgiler telif hakkına tabi olabileceğinden, her ne koşulda olursa olsun, bu rapor hizmet gördüğü çerçevenin dışında kullanılamaz. Bu nedenle; Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı'nın yazılı onayı olmadan raporun içeriği kısmen veya tamamen kopyalanamaz, elektronik, mekanik veya benzeri bir araçla herhangi bir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz, fotokopi veya taksir edilemez, dağıtılamaz, kaynak gösterilmeden iktibas edilemez.

İÇİNDEKİLER

1. YÖNETİCİ ÖZETİ	6
2. GİRİŞ.....	7
3. TARİH.....	7
4. İDARİ YAPI.....	7
5. DOĞAL YAPI.....	8
5.1. İklim.....	8
5.2. Bitki Örtüsü ve Arazi Kullanımı.....	8
5.2.1. Bitki Örtüsü	8
5.2.2. Arazi Kullanımı.....	8
6. SOSYAL YAPI	9
6.1. Nüfus ve Demografik Yapı	9
6.2. Gelişmişlik Düzeyi (SE-GE)	9
6.3. Eğitim	10
6.4. Sağlık	11
7. TURİZM ve KÜLTÜREL YAPI.....	12
8. ALTYAPI.....	13
8.1. Elektrik.....	13
8.2. Doğalgaz	13
9. EKONOMİK YAPI	14
9.1. İşgücü ve Sektörel Dağılımı	14
9.2. Tarım ve Hayvancılık	16
9.3. Sanayi	18
9.3.1. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB).....	19
9.3.2. Küçük Sanayi Siteleri (KSS)	21
10. GZFT ANALİZİ	21
11. SONUÇ.....	22

ŞEKİLLER

Şekil 1. Nilüfer İlçesinin İl İçindeki Konumu	7
Şekil 2. İlçede Yer Alan Yerleşim Merkezleri.....	8
Şekil 3. Corine 2018 Bursa İli Nilüfer İlçesi Alan Kullanımı Verileri	8
Şekil 4. Nilüfer İlçesi Nüfus Piramidi (2021)	9
Şekil 5. Nilüfer İlçesi Elektrik Kullanımı (2014-2018).....	13
Şekil 6. Nilüfer İlçesi Doğalgaz Kullanımı (2014-2018).....	14
Şekil 7. Nilüfer İlçesi Sigortalı Çalışan Sayıları Dağılımı (2020)	15
Şekil 8. Nilüfer İlçesi 4A Sigortalı Çalışanların Sektörlere Göre Dağılımı (2020).....	15
Şekil 9. Nilüfer İlçesi 4B Sigortalı Çalışanların Sektörlere Göre Dağılımı (2020).....	16
Şekil 10. Nilüfer'de İmalat Yapan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı (2020).....	19

TABLolar

Tablo 1. Nilüfer İlçesinin Son Beş Yıldaki Cinsiyet Bazındaki Nüfus Sayıları (2016-2020)..	9
Tablo 2. Sosyoekonomik Gelişmişlik (SE-GE) Sıralaması.....	10
Tablo 3. Nilüfer İlçesi Eğitim İstatistikleri	10
Tablo 4. Yükseköğretim Bölüm ve Öğrenci Sayısı Verileri (2020-2021)	11
Tablo 5. Nilüfer İlçesi 2017-2021 Yılları Arasında Tarım Alanları Dağılımı (Dekar)	16
Tablo 6. Nilüfer İlçesi 2017-2021 Yılları Arasında En Çok Üretilen Tarım Ürünleri(Ton)....	17
Tablo 7. Nilüfer İlçesinde Öne Çıkan Ürünlerin Üretim Miktarı ve Türkiye Payları (2021) .	17
Tablo 8. İlçede Dağıtılan Fidan Sayısı (2020-2021)	17
Tablo 9. Nilüfer İlçesi Hayvancılık Veriler (2021)	18
Tablo 10. Nilüfer İlçesi Tarımsal Veriler (2019)	18
Tablo 11. Nilüfer İlçesi Arıcılık Verileri (2021)	18
Tablo 12. Bursa OSB Sektörel Dağılımı	19
Tablo 13. Nilüfer OSB Sektörel Dağılımı	20
Tablo 14. Hasanağa OSB Sektörel Dağılımı	20
Tablo 15. Kayapa OSB Sektörel Dağılımı	20
Tablo 16. Bursa Deri İhtisas ve Karma OSB Sektörel Dağılımı	21

KISALTMALAR

BAĞ-KUR: Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu

ÇKS: Çiftçi Kayıt Sistemi

SE-GE: Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması

SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

YER-SİS: Türkiye'de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri Araştırması

GZFT: Güçlü ve Zayıf Yönler, Fırsat ve Tehditler

İLÇENİN KÜNYESİ

İlçe Adı	Nilüfer
İl Merkezine Uzaklık	10 km
Yüzölçümü	423 km ²
Bitki Örtüsü	Orman ve maki
Nüfus Sayısı (2022)	536.365
Çalışma Çağındaki Nüfus Oranı (2021)	%72,32
Gelişmişlik Düzeyi (SE-GE)	1. kademe
İlçede Üretimde Bulunan Sektörler	Otomotiv, tekstil, metal, kimya ve makine
İlçede Öne Çıkan Sektör	Sanayi ve tarım
İlçede Öne Çıkan Tarım Ürünü	Enginar, incir, armut
Organize Sanayi Bölgesi	Bursa Organize Sanayi Bölgesi (BOSB), Nilüfer Organize Sanayi Bölgesi (NOSAB), Hasanağa Organize Sanayi Bölgesi (HOSAB), Kayapa Organize Sanayi Bölgesi, Bursa Deri Karma İhtisas OSB, TOSAB Bursa Tekstil Boyahaneleri İhtisas OSB
Küçük Sanayi Sitesi	Beşevler KSS
İlçede Öne Çıkan Turizm Türü	Doğa ve tarih
Somut Kültürel Miras	Ayvaini Mağarası, Gölyazı Köyü, Gümüştepe Misi köyü, Dağyenice göleti, Aktopraklık höyüğü, tepecik höyüğü
Somut Olmayan Kültürel Miras	Köfün kültürü, el açması börek kültürü, yağmur duası, kahve kültürü
ÇKS'ye Kayıtlı Çiftçi Sayısı	910
Doğalgaz Altyapısı	Var
Jeotermal Kaynak	-
Maden Rezervleri	-

Not: Raporda kullanılan veriler ve yayınlandığı yıllar baz alınarak hazırlanmıştır.

1. YÖNETİCİ ÖZETİ

TR41 bölgesi; sanayi alanındaki rekabet gücü ve kapasitesinin yanı sıra, orman ve su varlıkları, bitki örtüsü ve tarımsal çeşitlilik ile birlikte tarihi ve kültürel değerler bakımından da önemli bir potansiyele sahiptir. Bursa ilinin nüfus açısından ikinci büyük ilçesi olan Nilüfer ilçesi hızlı büyüme ve hızlı nüfus artışına sahiptir. 2019 yılı nüfus artış hızı binde 54.4 olan Nilüfer ilçesi nüfusu en hızlı artan ilçedir. Hızla artan çalışma alanlarının ve nüfusun; altyapı ve üstyapı ihtiyaçlarını karşılayabilmek ilçede büyük önem arz etmektedir.

Bursa'nın çalışma alanları ve çalışma çağındaki nüfusun büyük bölümü Nilüfer ilçesinde yer almaktadır. İlçede Bursa'nın ilk Organize Sanayi Bölgesi (OSB) dahil altı adet OSB, bir adet KSS ve ticaret merkezleri bulunmaktadır. Sanayi alanlarının arıtma ve geri dönüşüm tesisi ve diğer altyapı olanaklarının tamamlanması, yeşil OSB kriterlerini yerine getirilmesi için iç ve dış kaynaklardan finansman sağlanması gerekmektedir.

Nilüfer ilçesi SEGE sıralamasında Türkiye'nin en gelişmiş 8. ilçesidir. 2022 verilerine göre 75 bine yakın öğrencinin eğitim aldığı Uludağ Üniversitesi kampüsü ilçe sınırlarındadır. İlçede eğitim, sağlık, spor tesisleri, kültür ve sanat merkezleri bulunmaktadır. Artan nüfusun sosyal donatı alanlarının karşılanması, kent içi trafik problemlerinin çözülmesi ilçenin öncelikleri arasındadır.

Bölge planı ziyaretleri kapsamında ilçenin müdürlükleri, kaymakamlıkları, üretici birlik/kooperatifleri, meslek odaları gibi birçok kurum/kuruluşla görüşmeler gerçekleştirilmiş olup paydaş görüşleri neticesinde GZFT analizi değerlendirmesi yapılmış ve sonuç bölümüne eklenmiştir.

2. GİRİŞ

Nilüfer ilçesinin doğusunda Osmangazi, batısında Karacabey ve Mustafakemalpaşa ile Uluabat Gölü, kuzeyinde ise Mudanya ve güneyinde Orhaneli yer almaktadır. İlçenin yüzölçümü 423.181 dekadır.

İl Merkezine Uzaklık: 10 km

Yüzölçümü: 423 km²

Denizden yüksekliği 100-150 metredir. Bursa ilinin 10 km batısında yer alır.

Şekil 1. Nilüfer İlçesinin İl İçindeki Konumu

3. TARİH

Nilüfer ilçesi, adını Nilüfer Çayı'ndan almıştır; Nilüfer Çayı ise Orhan Gazi'nin eşi Nilüfer Hatun'dan bu ismi almıştır. Bursa bölgesindeki ilk yerleşimlere ev sahipliği yapmış olan Nilüfer ilçesi hem Osmanlı hem de Bizans dönemlerine ait izleri taşır.

1987 yılında Bursa'nın büyükşehir statüsüne geçmesiyle birlikte Nilüfer, Osmangazi ve Yıldırım olmak üzere üç merkez ilçe belirlenir. Nilüfer ilçesi kentin batısında yer almaktadır. İlk toplu konutlar bu bölgede yapılmaya başlanmıştır. Toplu konutların yoğun olduğu bir bölge olduğu için genel olarak düzenli bir şehirleşmeye sahiptir.

4. İDARİ YAPI

İlçeye bağlı 42 mahalle, 22 köy muhtarlığı olarak 64 idari birim bulunmaktadır.

Şekil 2. İlçede Yer Alan Yerleşim Merkezleri

5. DOĞAL YAPI

5.1. İklim

Bu bölge, ılıman Marmara iklimine sahiptir. Kış aylarında bol yağış alır, en fazla yağış kış ve ilkbahar aylarında düşer. Temmuz ayı ise yağış bakımından en kuru dönemdir. Yıllık yağış miktarı genellikle 500 ila 700 mm arasında değişir ve yılın yaklaşık %25'i açık ve az bulutlu bir hava ile karakterizedir. Ayrıca, ilçede nem oranı oldukça yüksek olup %58'dir.

5.2. Bitki Örtüsü ve Arazi Kullanımı

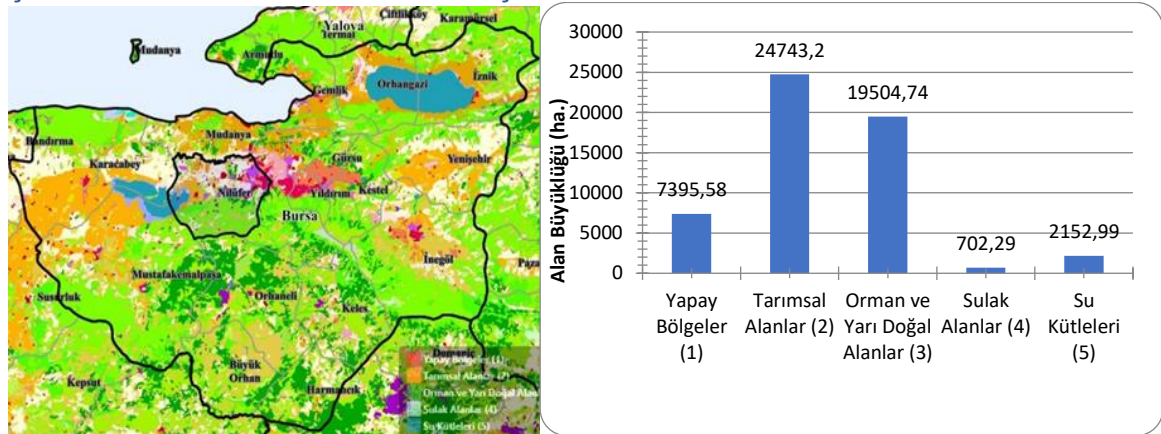
5.2.1. Bitki Örtüsü

Nilüfer ilçesinde iklime uygun olarak makilik ve ormanlık alanlar birlikte görülmektedir.

5.2.2. Arazi Kullanımı

Nilüfer ilçesi arazi kullanımını %45'i tarımsal alanlar, %36'sı orman ve yarı doğal alanlar, %14'ü yapay alanlar, geri kalanı da su kütesinden dan oluşmaktadır.

Şekil 3. Corine 2018 Bursa İli Nilüfer İlçesi Alan Kullanımı Verileri

Kaynak: Tarım ve Orman Bakanlığı (2020)

6. SOSYAL YAPI

6.1. Nüfus ve Demografik Yapı

Nilüfer, diğer ilçelere göre yeni yapılanan bir bölge olarak kent planlamasından modern standartlara sahip geniş ve kullanışlı bir planlamaya sahiptir. Bu özellikleri sayesinde Nilüfer, kısa sürede Bursa'nın en çekici ilçelerinden biri haline gelmiştir. Bu nedenle nüfus artış hızı Bursa genelinde en yüksek olan yerleşim bölgesidir.

Nilüfer'de 2021 yılı sonu itibariyle 518.382 kişi yaşamaktadır. Nüfusun %49,3'ünü erkek nüfus, %50,7'sini kadın nüfus oluşturmaktadır.

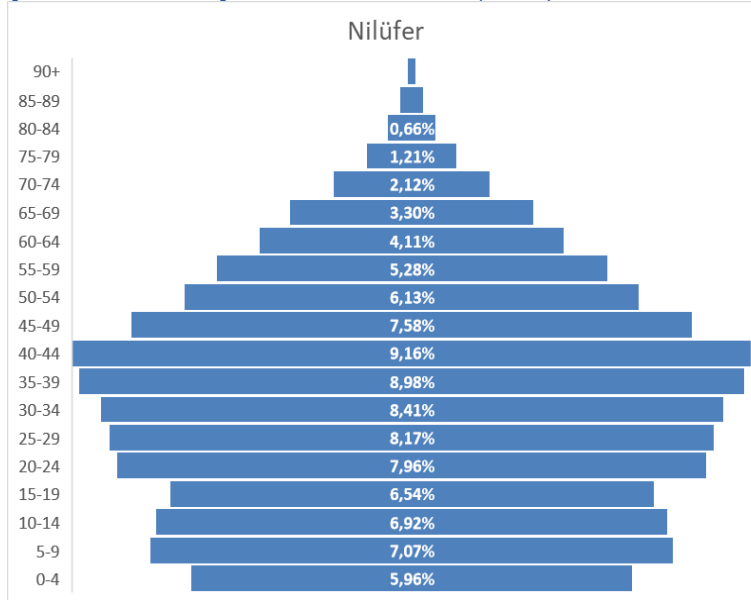
Tablo 1. Nilüfer İlçesinin Son Beş Yıldaki Cinsiyet Bazındaki Nüfus Sayıları (2016-2020)

Yıl	2017	2018	2019	2020	2021
Cinsiyet					
Erkek	211.013	218.848	230.888	240.819	255.471
Kadın	213.896	222.451	235.068	244.013	262.911
Toplam	424.909	441.299	465.956	484.832	518.382

Kaynak: TÜİK

Nilüfer ilçesi nüfus piramidi incelendiğinde, ilçede %9,16 oranı ile 40-44 yaş arası nüfusun ilk sırada, %8,98 oranı ile 35-39 yaş arası nüfusun ikinci sırada ve %8,41 oranı ile 30-34 yaş arası nüfusun üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir. Buna göre ilçede çalışma çağındaki nüfusun yoğunlaştığını söylemek mümkündür.

Şekil 4. Nilüfer İlçesi Nüfus Piramidi (2021)

Kaynak: TÜİK

6.2. Gelişmişlik Düzeyi (SE-GE)

Nilüfer ilçesi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmasında Sosyo-Ekonomik gelişmişlik bakımından

Türkiye'deki ilçeler içerisinde ilk 10'a girerek 8'inci sırada, Bursa'daki 17 ilçe arasında ise ilk sıradadır. İlçe 4,072 puan ile sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından 1. Kademede yer almıştır.

Tablo 2. Sosyoekonomik Gelişmişlik (SE-GE) Sıralaması

İlçe Adı	Genel Sıralama	İl İçindeki Sıralama	Skor	Kademe
Nilüfer	8	1	4,072	1

Kaynak: Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (2022)

6.3. Eğitim

Nilüfer ilçesinde 2016-2020 yılları arasında okul öncesi, ilköğretim ve lise seviyelerinde eğitim veren özel okulların sayılarında artış görülmüştür. Özel okullarda öğrenim gören öğrenci sayıları, öğretmen sayıları ve derslik sayıları da okul sayılarına paralel olarak artmıştır.

Tablo 3. Nilüfer İlçesi Eğitim İstatistikleri

Okul Türü	Yıl	KREŞ & G. Bakım Evi		OKUL ÖNCESİ		İLKOKUL		ORTAOKUL		LİSE GENEL		LİSE MESLEK	
		Özel	Resmi	Özel	Resmi	Özel	Resmi	Özel	Resmi	Özel	Resmi	Özel	Resmi
Okul Sayısı	2016	11	14	62	12	26	48	31	47	46	9	5	19
	2020	8	29	93	13	38	47	52	46	80	13	5	22
Öğrenci Sayısı	2016	552	328	4422	4878	5573	18539	7436	13651	7556	5807	1660	10319
	2020	127	36	2610	6128	7117	21282	7855	20504	9805	10081	1047	10088
Öğretmen Sayısı	2016	6	23	273	100	608	1064	826	1180	1095	233	134	1035
	2020	63	56	375	171	858	1067	1054	1464	1812	498	119	1103
Derslik Sayısı	2016	75	43	422	60	559	919	368	459	539	243	77	462
	2020	42	16	612	55	793	974	746	469	1091	260	101	571

Kaynak: Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü (2020)

- İlköğretimde derslik başına öğrenci sayısı (2020)¹ : 16,07
- Ortaöğretimde derslik başına öğrenci sayısı (2020)² : 18,34
- İlköğretimde öğretmen başına öğrenci sayısı (2020) : 14,8
- Ortaöğretimde öğretmen başına öğrenci sayısı (2020) : 11,9
- Okuryazarlık Oranı (2021) : %99,16

İlk ve orta öğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısı sırası ile 16 ve 18 olup makul seviyededir. Okur yazarlık oranı %99,2 ile ilin en yüksek oranına sahiptir.

¹ İlköğretim için ilkokul ve ortaokul değerleri toplanarak hesaplanmıştır

² Ortaöğretim için lise ve meslek lisesi değerleri toplanarak hesaplanmıştır.

Tablo 4. Yükseköğretim Bölüm ve Öğrenci Sayısı Verileri (2020-2021)

Üniversite Adı	Bölüm Adı	Öğrenci Sayısı
B. Uludağ Üniversitesi	Bursa Sağlık Yüksekokulu	66
B. Uludağ Üniversitesi	Devlet Konservatuvarı	75
B. Uludağ Üniversitesi	Diş Hekimliği Fakültesi	62
B. Uludağ Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	1.074
B. Uludağ Üniversitesi	Eğitim Fakültesi	5.084
B. Uludağ Üniversitesi	Fen Bilimleri Enstitüsü	2.545
B. Uludağ Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	5.895
B. Uludağ Üniversitesi	Güzel Sanatlar Fakültesi	194
B. Uludağ Üniversitesi	Hukuk Fakültesi	1.115
B. Uludağ Üniversitesi	İ.İ.B. Fakültesi	11.903
B. Uludağ Üniversitesi	İlahiyat Fakültesi	2.665
B. Uludağ Üniversitesi	Mennan Pasinli Atçılık Myo	93
B. Uludağ Üniversitesi	Mimarlık Fakültesi	705
B. Uludağ Üniversitesi	Mühendislik Fakültesi	5.727
B. Uludağ Üniversitesi	Mühendislik-Mimarlık Fakültesi	97
B. Uludağ Üniversitesi	Sağlık Bilimleri Fakültesi	1.203
B. Uludağ Üniversitesi	Sağlık Hizmetleri Myo	1.125
B. Uludağ Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	2.698
B. Uludağ Üniversitesi	Sosyal Bilimler Myo	4.068
B. Uludağ Üniversitesi	Spor Bilimleri Fakültesi	616
B. Uludağ Üniversitesi	Teknik Bilimler Myo	5.080
B. Uludağ Üniversitesi	Tıp Fakültesi	2.142
B. Uludağ Üniversitesi	Veteriner Fakültesi	1.080
B. Uludağ Üniversitesi	Ziraat Fakültesi	2.259
	TOPLAM	57.571

Kaynak: YÖK (2020-2021)

Nilüfer ilçesinde Uludağ Üniversitesi'nin ana kampüsü yer almaktadır. Birçok fakülte ve meslek yüksek okulunun yer aldığı Görükle Kampüsünde 24 farklı fakülte, enstitü, meslek yüksek okulu vb. ve 246 farklı bölümde toplamda 57.571 öğrenci eğitim almaktadır.

6.4. Sağlık

Nilüfer ilçesinde temel sağlık hizmetleri Nilüfer Halk Sağlığı Eğitim ve Araştırma Merkezleri (HSEAM) tarafından sağlanmaktadır. Bu merkezler, Nilüfer Belediyesi'nin desteğiyle, Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı'nın sorumluluğunda, ilçe sınırları içinde belirlenmiş bir alanda kurulmuştur. Bu merkezler, birinci basamak sağlık hizmetleri sunmanın ötesinde, Tıp Fakültesi son sınıf öğrencilerinin çeşitli hekimlik uygulamaları için bir staj fırsatı sunmaktadır. Ayrıca, bu merkezlerde tıbbi bilimsel araştırmalar da gerçekleştirilmektedir. Poliklinik hizmetleri, hemşirelik hizmetleri, acil yardım ve laboratuvar hizmetleri gibi sağlık hizmetleri tüm merkezlerde sunulmaktadır. İhsaniye'deki merkez, radyolojik tetkiklerin yanı sıra gıda satış yerlerinin denetimi ve defin ruhsatı düzenlemesi gibi ek hizmetler de sunmaktadır.

Nilüfer ilçesi Bursa'nın gelişmişlik bakımından en önde gelen ilçesidir. Bu nedenle ilçede sağlıkla ilgili birçok kuruluş yer almaktadır. İlçede yer alan 11 hastanenin 3'ü devlet hastanesi, diğer 8'i ise özel hastanedir. Nilüfer'de 16 adet özel tıp merkezi veya poliklinik

yer almaktadır. Ayrıca Bursa'daki 129 adet Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniğinin 41 tanesi Nilüfer'de hizmet vermektedir.

- Toplam Hastane Sayısı (2020) :11
- Hastane yatak sayısı (yoğun bakım dahil) (2020) :3.266
- Bin kişiye düşen yatak sayısı (2020) :6,74
- Yoğun bakım yatak sayısı (2020) :686
- Bin kişiye düşen yoğun bakım yatak sayısı (2020) :1,41
- Toplam hekim sayısı (2020) :2.061

7. TURİZM ve KÜLTÜREL YAPI

İlçede Öne Çıkan Turizm Türü: Kültür, tarih, doğa ve termal turizmi.

Destinasyonlar/Kültür ve Turizm Varlıkları: Ayvaini Mağarası, Gölyazı Köyü Ve Uluabat Gölü, Gölyazı Georgios Kilisesi, Gölyazı Antik Yol ve Nekropol, Gölyazı Apollon Tapınağı, Gölyazı Ağlayan Çınar, Gümüştepe (Misi) Köyü, Dağyenice Göleti, Aktopraklık Höyüğü, Tepecik Höyüğü

Somut Olmayan Kültürel Miras: Köfün Kültürü, El Açması Börek Kültürü, Yağmur Duası, Kahve Kültürü.

- İlçe Bazında Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri Sayısı (2021) : 16
- İlçe Bazında Belediye Belgeli Konaklama Tesisleri Sayısı (2021) : 12
- İlçe Bazında Konaklama Verileri (Doluluk Oranı, 2021) : %42,9
- İlçe Bazında Konaklama Verileri (Ortalama Kalış Süresi, 2021) : 1,84

Nilüfer ilçesinde bulunan Tepecik Höyüğü, Gölyazı adası, Tahtalı Köyü, Aktopraklık Höyüğü arkeolojik sit alanı olarak tescillenmiş bölgelerdir. Bu alanlarda farklı dönemlere ve kültürlerle ait kilise, cami, hamam, çeşme, manastır ve kale kalıntıları gibi yapılar ile tescilli anıt ağaçlar bulunmaktadır. Bunun ötesinde yer yer tarih öncesine ait buluntular da keşfedilmektedir³.

Gölyazı

Gölyazı, Uluabat Gölü üzerinde bulunan bir ada kasabası olarak doğal güzelliği ile dikkat çekerken aynı zamanda tarihsel nitelikleri ile de ön plana çıkmaktadır. Eski bir Rum kasabası olan Gölyazı, Apollonia adıyla bilinir. Uluabat Gölünün o dönemdeki adı da Apolyont'tur. Gölyazı da antik roma ile birlikte Bizans ve Osmanlı eserleri de bulunmaktadır. Bölgenin tamamı sit alanı olarak tescillenmiştir. Gölyazı'da Ağlayan Çınar, Zambaktepe ve Aziz Pantelemeion Kilisesi öne çıkan eserlerdir⁴.

Misi Köyü

Bugünkü adı Gümüştepe olan yerleşim, tarihsel olarak "Misi" olarak bilinir. Misi, Orhaneli yolu üzerinde yer alan, çevresi ormanlarla çevrili dört tepe tarafından çevrelenmiş, eğimli

³Bursa İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, <https://bursa.ktb.gov.tr/> , Erişim Tarihi: 05.04.2021

⁴ <https://www.bursa.com.tr/tr/mekan/golyazi-12/> ,Erişim Tarihi: 05.04.2021

bir arazi üzerine kurulmuştur. "Misi" adının kökeni, Misyalıların bu bölgeye yerleşmesi ve Misi'nin bir misyonerlik merkezi olarak seçilmesinden gelir.

1316 yılında Orhan Gazi, Hıristiyanlık merkezi olan Misi'yi fethetmek ve Bursa'yı kuşatmak amacıyla burada ve Kestel'de kaleler inşa ettirmiştir. Misi, tarih boyunca güneyden kuzeye akan Nilüfer Çayı, Bursa Ovası'nı ikiye bölen Nilüfer ve Batı'dan gelen yolcular, kervanlar ünlü İpek Yolu üzerinde bulunan Misi'den geçmişlerdir.

Ayvaini Mağarası

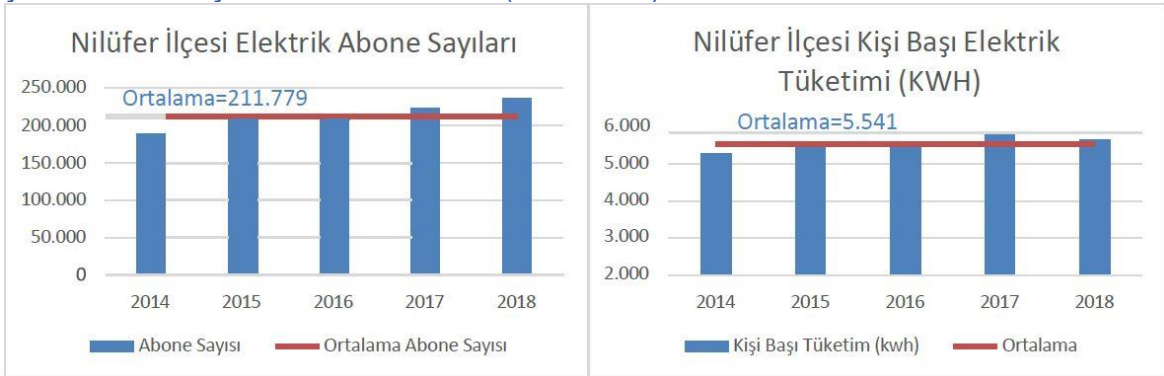
Ayvaini mağarası ülkemizin en uzun 6. Mağarası olma özelliği ile ilgi çeken bir mağaradır. Nilüfer ilçesinin Ayva köyünde yer alan mağara hidrolojik olarak etkin durumdadır ve ayva ağzından halen yer altı suları çıkmaktadır. 5,5 km uzunluğunda ki mağaranın diğer ağzı Mustafakemalpaşa ilçesinde bulunmaktadır. 1970 yılında İspanyol bir ekip tarafından keşfedilen mağaranın Mezozoik zamandan günümüze geldiği tahmin edilmektedir⁵.

8. ALTYAPI

8.1. Elektrik

Nilüfer ilçesine ait 2014-2018 yılları arası elektrik kullanımları aşağıda yer almaktadır.

Şekil 5. Nilüfer İlçesi Elektrik Kullanımı (2014-2018)

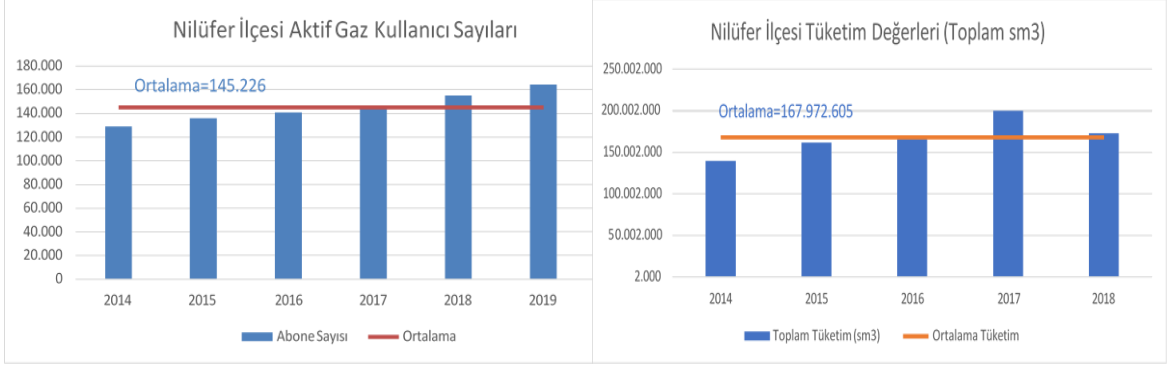
Kaynak: Uludağ Elektrik Dağıtım A.Ş.

8.2. Doğalgaz

Nilüfer ilçesine ait 2014-2018 yılları arası doğalgaz kullanımları aşağıda yer almaktadır. Son yıllarda abone sayısının artmasına rağmen yıllık tüketim miktarındaki düşüş, doğalgaz tüketim maliyetlerindeki artışlar ile açıklanabilir.

⁵ Nilüfer Kaymakamlığı, <http://www.nilufer.gov.tr/ilcemiz>, Erişim Tarihi: 05.04.2021

Şekil 6. Nilüfer İlçesi Doğalgaz Kullanımı (2014-2018)

Kaynak: Bursagaz A.Ş.

9. EKONOMİK YAPI

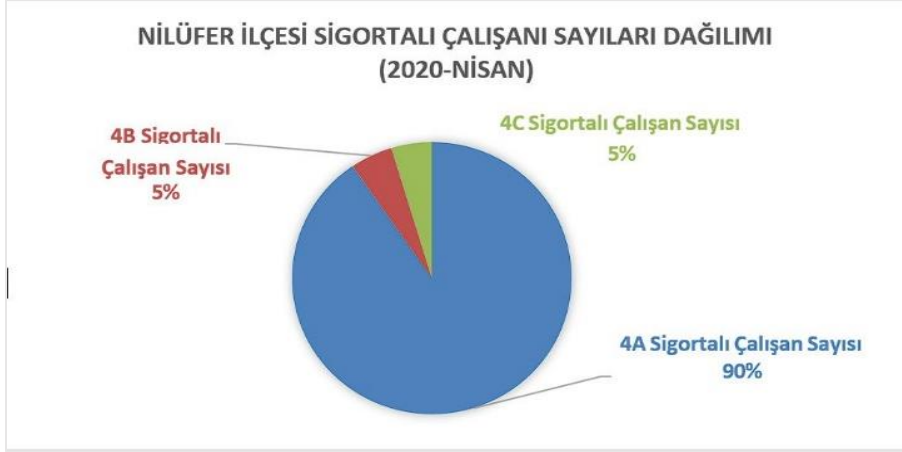
Son yıllarda Nilüfer ilçesi, hızlı bir sanayileşme sürecine tanıklık etmiştir. Bursa'nın nüfusunun büyük bir kısmına istihdam fırsatları sunan Bursa Organize Sanayi Bölgesi, ilçenin sınırları içinde bulunmaktadır. Bu bölgede Oyak Renault, Bosch, Sifaş, Bisaş, Filament, Besaş, Coşkunöz, Polylen, SKT, Gemsat gibi önde gelen sanayi kuruluşlarının fabrikaları bulunmaktadır.

Ayrıca, Bursa-Mudanya yolu ile Bursa-İzmir yolu arasında geniş bir alana yayılan Bursa Organize Sanayi Bölgesi, Nilüfer Organize Sanayi Bölgesi, Beşevler Sanayi Sitesi ve Çalı, Kayapa, Hasanağa, Akçalar ve Görükle gibi bölgelerdeki sanayi alanlarını içeren birçok büyük iş merkezine ev sahipliği yapmaktadır. Bu nedenle Nilüfer, Bursa'nın nüfusunun %80'ine iş imkânı sunarak ülke ekonomisine önemli katkılar sağlayan bir sanayi ilçesi olarak öne çıkmaktadır.

9.1. İşgücü ve Sektörel Dağılımı

Nilüfer ilçesine ait işgücü verileri incelendiğinde %90 oranında 4A (SGK) sigortalı çalışan sayısının ilçede yoğun olduğu görülmektedir. İlçede %5 oranı ile 4B (Bağ-Kur) ve 4C (Kamu) sigortalı çalışanları eşit dağılıma sahiptir.

Şekil 7. Nilüfer İlçesi Sigortalı Çalışan Sayıları Dağılımı (2020)

Kaynak: SGK Bursa İl Müdürlüğü

4A sigortalı çalışanlar arasında %37 oranı ile taşıt imalatı ve %19 oranı ile metal ürünleri imalatı, 4B sigortalı çalışanlar arasında %9 inşaat işlerinde ve %8 isteğe bağlı sigortalılar öne çıkmaktadır. Bursa il genelinde 4C sigortalı çalışanlar sayısı incelendiğinde ise Nilüfer ilçesi Osmangazi'den sonra ikinci sırada yer almaktadır.

Şekil 8. Nilüfer İlçesi 4A Sigortalı Çalışanların Sektörlere Göre Dağılımı (2020)

Kaynak: SGK Bursa İl Müdürlüğü

Şekil 9. Nilüfer İlçesi 4B Sigortalı Çalışanların Sektörlere Göre Dağılımı (2020)

Kaynak: SGK Bursa İl Müdürlüğü

9.2. Tarım ve Hayvancılık

Tarım alanlarının yıllar içerisindeki değişimi incelendiğinde “Süs Bitkileri” ile “Sebze” ve “Tahıl ve Diğer Bitkisel Ürünler” için kullanılan alanların genişlediği gözlemlenmiştir. “Meyve, İçecek ve Baharat Bitkileri” için kullanılan alanların yıllar itibarıyla değişkenlik gösterdiği görülürken, ilçede kısıtlı da olsa örtü altı üretim yapıldığı görülmektedir.

Tablo 5. Nilüfer İlçesi 2017-2021 Yılları Arasında Tarım Alanları Dağılımı (Dekar)

Ürün Grubu	2017	2018	2019	2020	2021
Meyveler, İçecek Ve Baharat Bitkileri	30.551	31.237	31.242	31.626	31.621
Nadas	10.800	10.463	10.463	10.087	10.121
Örtüaltı Tarım	3	5	3	3	3
Sebze	12.887	12.980	12.985	13.067	13.153
Süs Bitkileri	83	78	73	162	162
Tahıllar ve Diğer Bitkisel Ürünler	96.086	96.251	95.953	102.864	99.812

Kaynak: TÜİK

İlçede en çok üretilen meyveler sofralık zeytin ile armut ve incir. İlçede en çok üretilen sebzeler karpuz ve kavundur. Türkiye’de yetiştirilen enginarın %7,63’ü ilçede üretilmektedir. İlçede üretilen tarla bitkilerinde silajlık mısır, yonca, buğday ve yulaf öne çıkmaktadır.

Tablo 6. Nilüfer İlçesi 2017-2021 Yılları Arasında En Çok Üretilen Tarım Ürünleri (Ton)

Ürün	2017	2018	2019	2020	2021
MEYVELER					
Armut	2.506	2.555	2.556	3.363	3.415
Sofralık Zeytinler	2.918	6.101	1.700	5.937	3.131
Şeftali	2.255	2.295	2.295	2.118	1.548
İncir Yaş	974	1.034	1.005	1.520	1.333
Sofr.Üzüm, Çekirdekli	1.089	1.087	914	1.068	944
SEBZELER					
Karpuz	7.575	7.570	7.603	7.558	8.934
Kavun	5.714	5.714	5.735	5.735	5.735
Enginar	2.759	2.999	3.023	3.026	3.061
Domates Sofralık	3.013	3.018	2.907	2.991	2.871
Patlıcan	2.018	2.017	2.018	1.830	1.778
TAHILLAR VE DİĞER BİTKİSEL ÜRÜNLER					
Mısır Slaj	71.715	71.715	67.215	67.240	65.485
Yonca Yeşilot	25.508	25.508	25.564	23.242	20.311
Buğday, Durum Hariç	18.792	18.880	17.302	21.260	19.182
Yulaf Yeşilot	28.020	18.680	18.572	13.215	11.573

Kaynak: TÜİK

Tablo 7. Nilüfer İlçesinde Öne Çıkan Ürünlerin Üretim Miktarı ve Türkiye Payları (2021)

Meyve Adı	Üretim Miktarı (Ton)	Türkiye Üretimindeki Payı
Armut	3.415	%0,64
Sofralık Zeytinler	3.131	%0,56
Maviyemiş	14	%0,56
İncir Yaş	1.333	%0,42
Hünnap	6	%0,34
Enginar	3.061	%7,63
Bamya	211	%0,65
Kavun	5.735	%0,35
Yer Elması	5	%0,38
Yulaf Yeşilot	11.573	%0,31
Fiğ Adı Yeşil Ot	6.434	%0,26
Mısır Slaj	65.485	%0,24

Kaynak: TÜİK

Bursa Büyükşehir Belediyesinin iştiraki olarak faaliyet gösteren ve ildeki tarım faaliyetlerini destekleyen TARIM PEYZAJ A.Ş. tarafından ilçedeki çiftçilere 2020-2021 yıllarında dağıtılan fidan sayıları Tablo 8'da belirtilmiştir.

Tablo 8. İlçede Dağıtılan Fidan Sayısı (2020-2021)

Ürün	Fidan sayısı
Yaban Mersini	6.132
Ahududu	4.550
Aronya	3.500
Lavanta	9.450

Kaynak: Tarım Peyzaj A.Ş.

Bitkisel üretimin ön plana çıktığı ilçede hayvansal üretim anlamında kısıtlı üretim yapılırsa da yumurta tavuğu yetiştiriciliği ile küçükbaş ve büyükbaş hayvan yetiştiriciliği öne çıkmaktadır. Ayrıca ülkemizdeki domuz varlığının %7,39'u ilçede yer almaktadır.

Tablo 9. Nilüfer İlçesi Hayvancılık Veriler (2021)

Hayvan Sayıları	Baş (Adet)	Türkiye'deki Payı
Büyükbaş	18.073	%0,10
Küçükbaş	29.500	%0,05
At	106	%0,13
Domuz	100	%7,39
Et Tavuğu	200	%0,00
Yumurta Tavuğu	69.250	%0,06
Hindi	185	%0,00
Kaz	1.090	%0,07
Ördek	925	%0,17

Kaynak: TÜİK

Toplam 2.850 çiftçinin faaliyet gösterdiği ilçede 3 Tarımsal Kalkınma Kooperatifi, 2 Sulama Kooperatifi ve 1 Su Ürünleri Kooperatifi faaliyet göstermektedir.

Tablo 10. Nilüfer İlçesi Tarımsal Veriler (2019)

Tarımsal Veriler	Sayı
Toplam Çiftçi Sayısı	2.850
ÇKS'ye Kayıtlı Çiftçi Sayısı	910
ÇKS'ye Kayıtlı Olmayan Çiftçi Sayısı	1.940
Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Sayısı	3
Sulama Kooperatifi Sayısı	2
Su Ürünleri Kooperatifi Sayısı	1
Üretici Birlikleri Sayısı	1

Kaynak: Bursa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

İlçede yer alan tek üretici birliği "Kırmızı Et Üreticileri Birliği"dir.

Tablo 11. Nilüfer İlçesi Arıcılık Verileri (2021)

İşletme Sayısı	Eski Tip Kovan Sayısı	Yeni Tip Kovan Sayısı	Toplam Kovan Sayısı	Bal Üretimi (ton)	Türkiye'deki Payı
81	-	5.198	5.198	34	%0,04

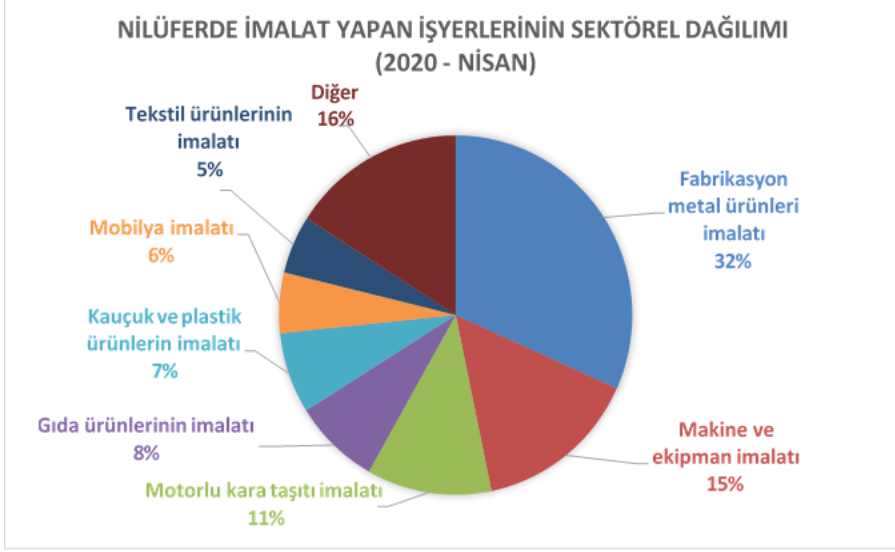
Kaynak: TÜİK

İlçede 81 hanede 5.198 kovan ile bal üretimi yapılırken toplam 34 ton bal üretilmektedir.

9.3. Sanayi

Nilüfer'de imalat sanayi incelendiğinde otomotiv, tekstil, metal, kimya ve makina sektörleri ön plana çıkmaktadır. İmalat yapan işyeri sayıları incelendiğinde %30,22 ile otomotiv ve yan sanayi imalatı net bir şekilde öne çıkarken, bu sektörü %14,07 ile tekstil, %13,41 ile metal, %12,1 ile kimya ve %10,33 ile makina sektörü takip etmektedir.

Şekil 10. Nilüfer’de İmalat Yapan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı (2020)

Kaynak: SGK Bursa İl Müdürlüğü

9.3.1. Organize Sanayi Bölgeleri (OSB)

Nilüfer ilçesinde; Bursa, Nilüfer, Hasanağa, Kayapa, Bursa Deri Karma İhtisas ve TOSAB Bursa Tekstil Boyahaneleri İht. OSB olmak üzere toplam 6 tane Organize Sanayi Bölgesi bulunmaktadır. Organize Sanayi Bölgelerinin büyüklükleri, doluluk oranları ve sektörel yoğunlaşma verileri aşağıda belirtilmiştir.

Bursa OSB

OSB Alan Büyüklüğü (ha) : 712 ha
OSB Toplam Sanayi Parsel Sayısı : 289
OSB Çalışan Sayısı : 63.000
OSB Doluluk Oranı : %94

Tablo 12. Bursa OSB Sektörel Dağılımı

Sektör	Firma Sayısı
Otomotiv ve Yan Sanayi	52
Tekstil	84
Makina	25
Metal	34
Kimya	23
Diğer (Cam, Döküm Vb.)	28
Diğer	22
TOPLAM	268

Kaynak: Bursa Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2021

Nilüfer OSB

OSB Alan Büyüklüğü (ha) : 234 ha
OSB Toplam Sanayi Parsel Sayısı : 286
OSB Çalışan Sayısı : 22.000
OSB Doluluk Oranı : %98

Tablo 13. Nilüfer OSB Sektörel Dağılımı

Sektör	Firma Sayısı
Otomotiv ve Yan Sanayi	112
Tekstil	31
Makina	35
Metal	35
Kimya	28
Diğer (Cam, Döküm Vb.)	15
Diğer	20
TOPLAM	276

Kaynak: Bursa Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2021

Hasanağa OSB

OSB Alan Büyüklüğü (ha) : 210 ha
OSB Toplam Sanayi Parsel Sayısı : 256
OSB Çalışan Sayısı : 12.679
OSB Doluluk Oranı : %88

Tablo 14. Hasanağa OSB Sektörel Dağılımı

Sektör	Firma Sayısı
Otomotiv ve Yan Sanayi	51
Tekstil	3
Makina	21
Metal	13
Kimya	27
Diğer (Cam, Döküm Vb.)	6
Diğer	10
TOPLAM	131

Kaynak: Bursa Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2021

Kayapa OSB

OSB Alan Büyüklüğü (ha) : 134 ha
OSB Toplam Sanayi Parsel Sayısı : 227
OSB Çalışan Sayısı : 6.600
OSB Doluluk Oranı : %77

Tablo 15. Kayapa OSB Sektörel Dağılımı

Sektör	Firma Sayısı
Otomotiv ve Yan Sanayi	59
Tekstil	7
Makina	12
Metal	36
Kimya	16
Diğer (Cam, Döküm Vb.)	9
Diğer	21
TOPLAM	160

Kaynak: Bursa Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2021

Bursa Deri İhtisas ve Karma OSB

OSB Alan Büyüklüğü (ha)	: 177 ha
OSB Toplam Sanayi Parsel Sayısı	: 142
OSB Çalışan Sayısı	: 2.500
OSB Doluluk Oranı	: %60

Tablo 16. Bursa Deri İhtisas ve Karma OSB Sektörel Dağılımı

Sektör	Firma Sayısı
Otomotiv ve Yan Sanayi	1
Tekstil	3
Makina	1
Metal	4
Kimya	16
Diğer (Cam, Döküm Vb.)	38
Diğer	12
TOPLAM	75

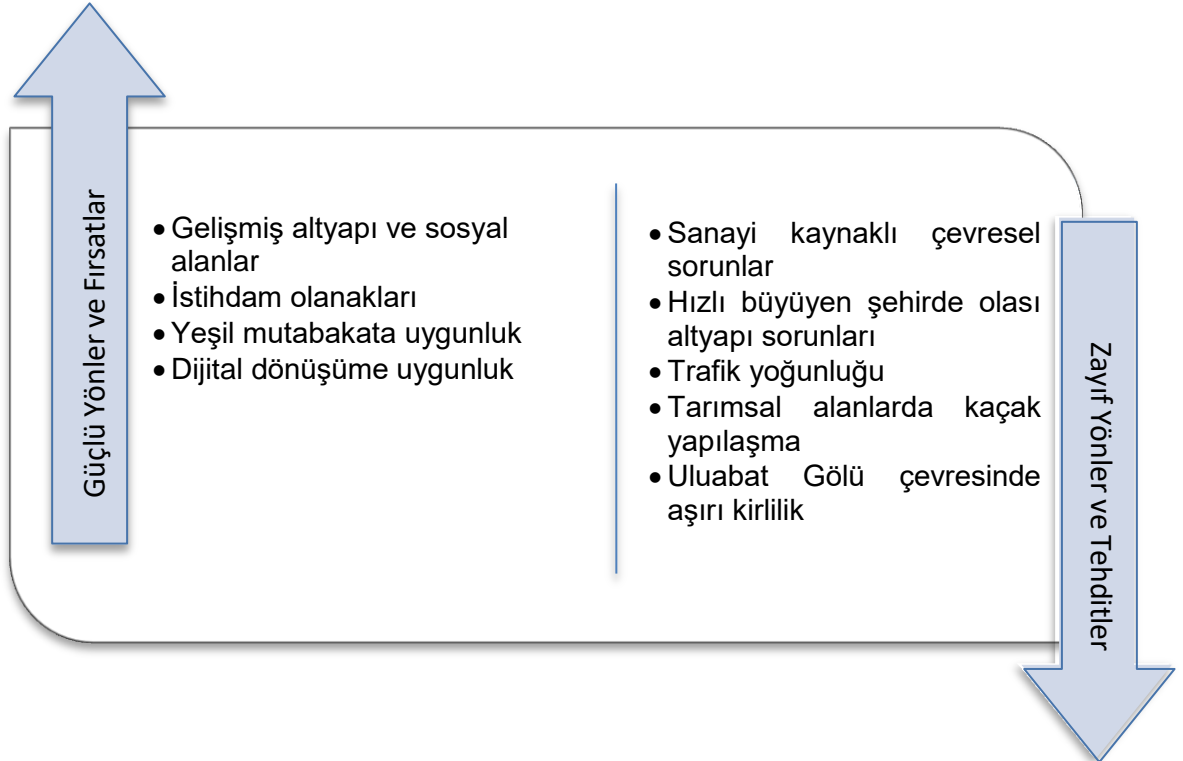
Kaynak: Bursa Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, 2021

TOSAB Bursa Tekstil Boyahaneleri İhtisas Organize Sanayi Bölgesinde altyapı çalışmaları devam etmektedir. Henüz faaliyete geçmemiştir.

9.3.2. Küçük Sanayi Siteleri (KSS)

İlçede bir adet Küçük Sanayi Sitesi bulunmakta olup tamamen doludur. 1.243 dekar alana kurulu 1.563 işyerinin bulunduğu Beşevler KSS'nde 10.604 kişi istihdam edilmektedir.

10. GZFT ANALİZİ

11.SONUÇ

Nilüfer ilçesi son yıllarda yoğun bir sanayileşmeye sahne olmuştur. Bursa nüfusunun önemli bölümüne istihdam olanağı sağlayan 6 adet Organize Sanayi Bölgesi ve 1 adet Küçük Sanayi Sitesi bu ilçede bulunmaktadır. Bursa'nın en büyük sanayi kuruluşları olan Oyak Renault, Bosch, Sifaş, Bisaş, Filament, Besaş, Coşkunöz, Polylen, SKT, Gemsat gibi önemli sanayi kuruluşların fabrikaları bu bölgededir. OSB'ler dışında büyük ticaret merkezlerini bünyesinde barındıran ilçe Bursa nüfusunun %80'ine istihdam olanağı yaratan ve ülke ekonomisine önemli oranda gelir sağlayan bir sanayi ilçesidir.

İlçenin geleceğı ve sağlıklı gelişmesi için sanayi alanlarının yeşil dönüşüm ve dijital dönüşüm uygulamalarının yaygınlaşması, sanayi alanlarının altyapı ve arıtma sistemlerinin modernize edilmesi, geri dönüşüm, sıfır atık ve endüstriyel simbiyoz olanaklarının değerlendirilmesi gerekmektedir.

BEBKA

Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı

Bursa Merkez Ofis

İşiktepe OSB Mahallesi Arıtma Caddesi No:12/1
16215 Nilüfer/Bursa TÜRKİYE

Tel : 0 224 211 13 27

Faks : 0 224 211 13 29

E-Posta : bebka@bebka.org.tr

KEP Adresi: bebka@hs01.kep.tr

 [@tcbebka](https://twitter.com/tcbebka)

 [/bebka](https://www.linkedin.com/company/bebka)

 [/bebka](https://www.youtube.com/channel/UC...)

 [/tcbebka](https://www.instagram.com/tcbebka)

 [/tcbebka](https://www.facebook.com/tcbebka)

bebka.org.tr